

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **W. Z.**, zast. Mgr. Tomášem Machurkem, advokátem se sídlem Jakubská 121/1, Brno, proti žalovanému: **Finanční arbitr**, se sídlem Legerova 1581/69, Praha 1, ve věci ochrany před nečinností žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2019, čj. 9 A 229/2018-62,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobce, Mgr. Tomáše Machurka, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se žalobou u městského soudu domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného. Podáním ze dne 15. 5. 2019 vzal žalobu v plném rozsahu zpět, jelikož v mezidobí žalovaný vydal požadované rozhodnutí. Městský soud proto usnesením ze dne 30. 5. 2019 řízení o žalobě zastavil (**výrok I**). V rozhodnutí se zabýval především otázkou náhrady nákladů řízení. Vysvětlil, že na posuzovaný případ nelze aplikovat § 60 odst. 3 s. ř. s., poslední větu, podle které *vzal-li návrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce, má návrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení*. Žalobce totiž nesplnil podmínky pro podání žaloby. Konkrétně před podáním nečinnostní žaloby bezvýsledně nevyčerpal prostředky nápravy proti tvrzené nečinnosti žalovaného (§ 79 odst. 1 s. ř. s.); respektive opatření proti nečinnosti podal předčasně - den před uplynutím prodloužené lhůty k vydání rozhodnutí o námitkách. Pokud by tedy žalobce nevzal žalobu zpět, musel by ji soud odmítnout, neboť nebyla podána důvodně. Městský soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (**výrok II**).

[2] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení městského soudu kasační stížností. Předně namítá, že měl městský soud s ohledem na důvody usnesení (nevyčerpání prostředků na ochranu proti nečinnosti) žalobu výrokem I odmítnout, nikoliv zastavit. Brojí však zejména

proti výroku II, kterým mu městský soud nepřiznal náhradu nákladů řízení. Je přesvědčen, že žalobu na ochranu proti nečinnosti podal po řádném vyčerpání prostředků nápravy proti nečinnosti žalovaného. Nesouhlasí s tím, že opatření proti nečinnosti uplatnil předčasně. Městský soud nesprávně posoudil lhůtu, ve které byl žalovaný povinen vydat rozhodnutí. Stěžovatel uvádí, že je oprávněn podat kasační stížnost, neboť napadá jak výrok I, tak výrok II usnesení, a to při plném vědomí vzájemné neslučitelnosti těchto výroků. V nynější kauze navíc byla kasační stížnost přípustná také jen do výroku II o nákladech řízení. V opačném případě by se jednalo o odepření ústavního práva na spravedlivý proces. Rozhodnutí o nákladech řízení totiž záviselo na posouzení věci samé, proti kterému by se v případě meritorního projednání věci stěžovatel mohl bránit kasační stížností.

[3] Kasační stížnost není přípustná.

[4] Je dnes již ustálenou judikaturou, že NSS odmítá kasační stížnosti, které míří proti výroku o zastavení řízení a domáhají se odmítnutí žaloby. I když jsou totiž splněny podmínky objektivní přípustnosti kasační stížnosti, nejsou stížnosti přípustné subjektivně: stěžovatel se jimi nedomáhá *meritorního* výroku soudu o žalobě, nýbrž jen jiného *procesního* výroku. Jediná újma, která měla být stěžovateli způsobena, byla spojena se zásahem do majetkové sféry v důsledku výroku o náhradě nákladů řízení. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o zastavení řízení. Placení nákladů řízení totiž stojí vedle hlavního předmětu řízení. Je jen jeho odvozeným důsledkem. Tyto výroky zákon vylučuje ze samostatného přezkumu (viz § 104 odst. 2 s. ř. s.). Proto NSS podobné kasační stížnosti odmítá jako podané osobou zjevně neoprávněnou podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (viz již usnesení ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Ans 17/2012-33).

[5] Tato rozhodovací praxe byla před časem zpochybněna a předložena k posouzení rozšířenému senátu NSS. Rozšířený senát rozhodl usnesením ze dne 26. 3. 2020, čj. 9 Afs 271/2018-52, kterým potvrdil koncepci subjektivní nepřípustnosti, zaujatou poprvé v usnesení 1 Ans 17/2012. Rozšířený senát sice řešil kasační stížnost žalovaného, který se domáhal jiného *procesního* výroku především proto, aby nemusel žalobci hradit náklady řízení. Není však pochyb o tom, že obdobně třeba přistupovat také k případům kasačních stížností podaných žalobci (viz již usnesení ze dne 19. 11. 2013, čj. 1 Ans 16/2013-46).

[6] Rozšířený senát v usnesení ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007-64, č. 2116/2010 Sb. NSS, bod 31, shledal přípustnou kasační námitku proti výroku rozhodnutí krajského soudu o náhradě nákladů řízení, podanou souběžně s alespoň jednou kasační námitkou směřující proti rozhodnutí v meritu věci. Přípustnost napadení výroku o nákladech řízení však podmínil přípustností alespoň jedné meritorní námitky.

[7] Taková námitka v této věci nebyla vznesena. Stěžovatel sice formálně vyjadřuje nesouhlas i s výrokem o zastavení řízení. Veškeré důsledky, které napadenému usnesení přičítá, však pramení výhradně z výroku, jímž mu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení. Výrok, jímž bylo zastaveno řízení o žalobě, nemohl stěžovateli z povahy věci způsobit újmu. Tento výrok je totiž jen důsledkem jím učiněného procesního úkonu - zpětvzetí žaloby na ochranu proti nečinnosti. Stěžovatel svou kasační stížností nechce dosáhnout

pokračování

toho, aby soud v řízení pokračoval a žalobu meritorně projednal. Nezpochybňuje správnost postupu soudu, který žalobu věcně neprojednal.

[8] Stěžovatel zjevně spatřuje újmu toliko ve výroku o nákladech řízení. S ohledem na nepřipustnost kasační stížnosti proti výroku o nákladech řízení (§ 104 odst. 2 s. ř. s.) se snaží tuto zákonnou výlukou obejít tím, že formálně napadá též výrok o zastavení řízení. S ohledem na vše shora uvedené je však evidentní, že tento postup je jen snahou o obcházení § 104 odst. 2 s. ř. s. Část kasační stížnosti formálně brojící proti výroku o zastavení řízení totiž působí dojmem nutného přívazku, o který stěžovateli ve skutečnosti vůbec nejde a jehož jediným účelem je založit připustnost kasační stížnosti proti výroku o náhradě nákladů řízení. Takový akcesorický výrok nelze napadnout samostatnou kasační stížností (viz jasná zákonná dikce v § 104 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Lze uzavřít, že stěžovatel je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení městského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s. NSS proto kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) a § 120 s. ř. s., aniž se zabýval samotnými kasačními body.

[10] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.: žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. NSS současně rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku podle § 10 odst. 3, poslední věty zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu